

ΓΑΛΛΙΚΗ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ
HENRI
DUVERNOIS

Ο ΣΥΖΥΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΦΙΛΟΣ

‘Η καρμάρια κοντοστάθηκε μιά στιγμή και σκέφθηκε...
 ‘Ηταν ή τρίτη φορά απ’ τὸ πρωτὸ πὸὺ τὸ ἴδιον πρόσωπο ζητούσε τὴν κυρία τῆς στοὺ τηλεφώνου. ‘Απαράσιτος λοιπὸν νὰ τὴν ξυπνήση.
 Πῆγε στὴ κρεββατοκάμαρά τῆς καὶ τῆς εἶπε :
 — Κυρία, σὰς ζητοῦν στοὺ τηλεφώνου. Σὰς ἔχουν ζητήσει τρεῖς φορές ἄς τώρα.
 — Δώσε μου τὸ ἀκουστικὸ, εἶπε ή ‘Αλὶν μὲ φωνὴ λίγο βαρετὴ ἀπὸ τὸν ὕπνου.

‘Επῆρε τὸ ἀκουστικὸ καὶ φώναξε :
 — ‘Αλλό ! Ναι, ἐγὼ ή ἴδια... ‘Α ! Σεις εἰσθε κυρίες Φουρνιέ !...
 ‘Αλλό !..Ναι, ναι, ἐγὼ ή ἴδια. ‘Εκοιμήθουν ναι, καὶ μοὺ χαλάσατε τὸν ὕπνου, ἄλλα δὲν πειράζει ! Καλὴ μέρα...Τὶ γίνεσθε ; ‘Εχομε δύο μέρες νὰ σὰς δοῦμε. Εἰσθε θυμωμένες ;... Δὲν κρατιέσθε απ’ τὴν φούρα σας ;...Πῶς εἶπατε ; Εἶμαι σκληρὴ ;...‘Ελάτε δά...Μὴν εἰσθε παιδί...Πῶς ; Θέλετε νὰ προγευματίσουμε μαζύ ; Αὐτὸ μά- λιστα...Εἶνε μιά καλὴ ἐμπνευσις...Σύμφωνοι...Θάρρη καὶ ὁ Βενσὲν μαζύ μας...Ναι, ναι. ‘Επιμένο σ’ αὐτὸ. Θὰ τοὺ τηλεφωνήσω ἐγὼ ή ἴδια. Πῶς εἶπατε ; Μήπως δὲν εὐκαιρεὶ νάρθῃ μοζύ μας ; ‘Εννοια σας, εὐκαιρεὶ. Σὰς ἐγγυώμαι ἐγὼ γ’ αὐτό... ‘Οχι, ὀχι...‘Ενω- κὼ νάρθῃ καὶ αὐτός...Τί ; Εἶνε πολὺ τὸ νὰ εἶμαστε δύο κύριοι καὶ μιά κυρία ; Μά ἐμεῖς δὲν θὰ πᾶμε μὲ τὸν κώδικα τῆς ἐθιμο- τυπίας στοὺ χέρι. ‘Εμεῖς θὰ πᾶμε σάν τρεῖς καλοὶ καὶ στενοὶ φί- λου...Λοιπὸν ; Στις δωδεκάμισου στοὺ σπῆτι μου. ‘Ορεβουάρ !..

‘Επειτα ἀπὸ τὴν συνομιλία αὐτή, ή ‘Αλὶν ζήτησε τὴν μοδίστρα τῆς στοὺ τηλεφώνου, συνεννοήθηκε μαζύ τῆς γιὰ κάποιον φόρεμα καὶ στοὺ τέλος ζήτησε τὸ σπῆτι τοῦ Βενσὲν Μορώ, τὸν ὁποῖο κάλεσε νὰ προγευματίσουν μαζύ. ‘Ο Βενσὲν πέταξε ἀπὸ τὴν χαρὰ του γιὰ τὴν πρόσκλησι αὐτή. Τῆς ὑποσχέθηκε νὰ εἶνε ἀκριβῆς στὴν ὄρα του, σάν ‘Αγγλος, καὶ παρετήρησε κα’αὐτός οὐ δὲν ἦτανε ἀνάγκη νὰ προσκληθῇ κα’ ὁ Σάρλ Φουρνιέ.

‘Ενὼ ντυνότανε ή ‘Αλὶν σκεπτότανε οὐ ἐπιλήσιζε ἐπὶ τέλος ἡ μορφή σιγμὴ πὸὺ θὰ ἔφερπε νὰ διαλέξῃ γιὰ ἄνδρα τῆς τὸν ἑνα απ’ τοὺς δύο φίλους.

Εἶχε γνωρίσει τὸν Σάρλ Φουρνιέ ἀπ’ τὸν Βενσὲν Μορώ. ‘Ησαν μυστικογραφῶ καὶ οἱ δύο, πνευματι- κῶς, εὐάριστοι στὴν συντροφιά τους καὶ πολὺντοὺ συνάδελφοι... ἦσαν στενοὶ φί- λου ! ‘Η ‘Αλὶν, αἰσθανότανε ἔξαιρετικὴ ροπήτεια στὴν συντροφιά τους, καὶ πρὸ πάντων ἐνοιμαθε μὴν ἄλλοκοτὴ ἀγα- λίασι νὰ τοὺς βλέπει καὶ τοὺς δύο ἑρω- τευμένους μαζύ τῆς. ‘Ο ! δὲν ἤθελε βέ- βαια νὰ εἶνε καὶ πολὺ ἔρωτευμένη μαζύ τῆς. ‘Αρχοῦσε νᾶνε τόσο μόνου ὄσο ἔ- πτανε γιὰ νὰ ζωορεῖ ή συνομιλία.

‘Εκανε πάντοτε μαζύ τοὺς συντροφιά, ποτὲ δὲν ἔβλεπε τὸν ἑνα χωριστά ἀπὸ τὸν ἄλλου. Αἰσθανότανε καὶ γιὰ τοὺς δύο τὴν ἴδια συμπάθεια, τὴν ἴδια φιλία. Δὲν ἔκανε καμμία διάκρισι μεταξύ τους.

‘Εφοβόταν νὰ μείνῃ μοναχὴ μὲ τὸν ἑναν ή μὲ τὸν ἄλλον, γιὰτὶ σὲ κάθε

τὲτ - ἄ - τὲτ μαζύ τῆς, γινότανεσαν καὶ πὸὺ ἀπαιτητικοὶ καὶ τῆς ζητούσαν νὰ διαλέξῃ ἐπὶ τέλος ἑναν απ’ τοὺς δύο. Μά ή βιασύ- νη τους αὐτὴ δὲν ἄρσεσε καὶ τόσο στὴν ‘Αλὶν. ‘Η ‘Αλὶν δὲν βα- ζόταν καὶ τόσο...

Δὲν εἶχε περάσει ἀκόμη ἑνας χρόνος πὸὺ εἶχε πάρει τὸ διαζύ- γιό τῆς καὶ δὲν ἤθελε νὰ δώσει τόσο γρήγορα τέλος, στοὺ διάλειμμα αὐτὸ τῆς συζυγικῆς τῆς ζωῆς, καὶ νὰ ριχθῇ σὲ περιπέτειες νέου ἔρωτος.

‘Ηθελε νὰ ἀναβάλῃ ὄσο μποροῦσε περισσότερο τὴν ἡμέρα ἐ- κείνη πὸὺ θὰ ἔκανε δυστυχημένον τὸν ἑναν ἀπὸ τοὺς δύο φίλους τῆς. Καὶ ὁ ἑνας αὐτός ἦταν, χωρὶς ἄλλο ὁ Βενσὲν, ὁ γλυκός, ὁ τρυ- φερὸς, ὁ συννεσταλμένος, ὁ λιγώτερο ἀπειθετικός ἀπὸ τὸν ἄλλον, ὁ ὁποῖος δὲν διετόπωνε μὲ πολὺ ἀπαιτητικὴτα τις ἀξιώσεις του. Μέσα στοὺ βάθος τῆς ψυχῆς τῆς, ή ‘Αλὶν, εἶχε προγράψει τὸν Βενσὲν.

Δὲν ἤθελε ὁμως ν’ ἀφίση καὶ τὸν Σάρλ ν’ ἀποκτήση τόσο γρή- γορα ἐπιρροή ἐπάνου τῆς. ‘Οταν θὰ γινόταν ἄνδρας τῆς θὰ τῆς μιλοῦσε βέβαια σάν ἀφέντης. ‘Αλλὰ ἐν τῷ μεταξύ διατάσσου ἐκείνη καὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἐγκαταλείψῃ οὕτε τόσο εὐκολα, οὕτε τόσο γρήγορα τὴν πλεονεκεικὴ τῆς θέσι.

‘Αλλὰ καὶ ὁ Σάρλ πὸὺ εἶχε στοὺ ἀνεργητικὸ του ἑνα σπορὸ ἔρω- τικῆς ἐπιτυχίας, ἦταν ὁρμητικὸς, ἀπαιτητικὸς καὶ ἐννοοῦσε νὰ ἐπι-βάλῃ τὴν θέλησί του.

Αὐτὰ ἐσκεπτόταν ή ‘Αλὶν ἐνόσφ γτυνόταν καὶ μὲ αὐτῆς τις σκέψεις πῆγε μαζύ τοὺς στὴ Βιλλέτ γιὰ νὰ προγευματίσουν.

Σ’ ὄλη τὴ διάρκεια τοῦ γεύματος ὁ Φουρνιέ εἰρωνεινότανε τὸν καυμένο τὸν Βενσὲν, τὸν ἐκοροῖδιεσε γιὰ τὴν μελαγχολία του καὶ τὴν ἀνορεξία του.

‘Ο Βενσὲν πάλι τοῦ ἀπαντοῦσε μὲ μιά ἐκφραση μίσους στοὺ πρόσωπο του...

‘Οταν ἔφθασαν στὰ ἐπιδόρπια, ή ‘Αλὶν αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ συμπιλώση τοὺς δύο φίλους ; πράγμα πὸὺ θὰ τοὺς διευκόλυνε καὶ τοὺς τρεῖς νὰ καλοχωνέψουν τὰ ὄρατεια φαγητά πὸὺ εἶχαν φάγει.

‘Επῆρε λοιπὸν μὲ τὸ ἀριστερό τῆς χέρι τὸ δεξιὸ τοῦ Σάρλ καὶ μὲ τὸ δεξιὸ τῆς τὸ ἀριστερό τοῦ Βενσὲν, καὶ τοὺς ἔκανε τὴν ἀκόλουθη προσφώνησι :

— ‘Αγαπητοὶ μου φίλου, μοὺ ἤθελε μιά ἰδέα, πὸὺ ἂν μ’ ἀγαπᾶτε λίγο, τόσο δά, θὰ τὴν ἀποδεχθῆτε μ’ ἐν- θουσιασμό. ‘Ανοῦστε. Πρέπει νὰ γράψετε ἑνα θεατρικὸ ἔργο. Ναι, ναι. Μὴ μοὺ πῆτε ὄχι. Σέρω, ξέρω... Θὰ μοὺ πῆτε οὐτὶ ή ἐδικοτῆς σας εἶνε τὸ μυθιστορημα, τὸ ρω- μάντζο. Δὲν ἔχει ὄμως νὰ κἀνῃ αὐτό. Νὰ δῆτε πὸὺ θὰ σημεῖωστε μεγάλη ἐπιτυχία. ‘Ο ἑνας σας θὰ συμπληρώνῃ τὸν ἄλλον. ‘Εσεῖς, Σάρλ, θὰ ἀναλάβετε νὰ γράψετε τὸ εὐθύμου μέρος καὶ σεῖς Βενσὲν, τὰ αἰσθηματικὰ μέρη τοῦ ἔργου. Τόσοι ἄλλου πὸὺ δὲν ἔχουν τὸ δικὸ σας τὸ ταλέντο θρισμβεῦου. Εἶμαι βεβαία οὐτὶ σεῖς θὰ σημεῖωστε μεγάλη ἐπι- τυχία. Σὰς προσθέτω λοιπὸν, οὐτὶ αὐτὸ θὰ μὲ εὐχαριστήση πολὺ, πέρα πολὺ. ‘Απὸ τώρα βλέπω τὸν ἑαυτὸ μου στὴν γυνικὴ δοκιμὴ τοῦ ἔργου

σας. 'Ενώ ό κόσμος θά τό χειροκροτή ήρώ θά λέω μέσα μου : — Συντέλεσα κ' ήρώ λιγάκι στην έπιτυχία τους αυτήν. Καί θά είμαι υπερήφανη γι' αυτό. 'Επί τέλους εινε μονότονο τό να γράφω κανεις μυθιστορήματα. Δέν τό νομίζετε και σεις ;

— 'Ας διακόψουμε λοιπόν την μονοτονία και τό κατσούφιασμα που μάς έπιασε. Σκεφθήτε το σοβαρά... Πρέπει να σχεδιάσετε από τώρα τό σκελετό του έργου. Θά εργάζεσθε στο σπίτι μου. Θά σάς τακτοποιήσω ένα δωμάτιο όπου θά έχετε όλη την άνεσί σας. Σ' συμφωνοί ; μή μου πείτε όχι. Σας άφίνω τώρα γιατί μέ περμιένοι ό κουράς μου και τό βράδυ που θά σάς ξαναιδώ θέλω να μου πτε κ' όλας την ήπιδεση...

— Θά ίδουμε, έμπουρούμε ό Σάρα.
 — Καί μόλις έφυγε ή 'Αλιν ειπε στον Βενσέν :
 — Άκουσε δ'ό : 'Ας μιλήσουμε με άνοιχτά χαρτιά. Τήν άγαπούμε και οι δύο, αυτό εινε άναμφισβήτητο, και γι' την όρα, μάς κοροϊδεύει και το'ς δύο και αυτό εινε έπίσης άναμφισβήτητο. Η ιδέα της να συνεχισαόθουμε γιά να γράψουμε θεατρικό έργο εινε ήλίθια. Συμφωνεί ;
 — Σχεδόν...
 — Θά συμβή λοιπόν ένα από τά δύο. 'Η τό έργο μας θά έπιτύχη και έν τούτη περιπτώσει, γιά να μη διακόψη μία τόσο καρποφόρα συνεργασία, θά εξακολουθή να μη διαλέγη κανέναν από τους δύο, ή θά άποτύχουμε και θά γίνουμε γελοιοι και στί μάτια της και στα μάτια του κοινού. Καί τότε, δέν τώχει σέ τίποτε να βρή έναν τρίτο, γιά να μάς βάλη γυαλιά και τών δυο μας. Λοιπόν, άν είσαι σύμφωνος και σύ θά της γράψουμε τώρα δά ένα γράμμα και θά της ζητούμε τελεσιγραφικώς να διαλέξη έκείνον που θέλει γιά άνδρα της.

— Θά διαλέξη έσένα.
 — Δέν εινε καθόλου βέβαιο.
 — Άκου που σου τό λέω...
 — 'Ας μή λέμε άνοησίες. Κανεις ποτέ δέν μπορεί να προδικάση όταν έχει να κάνει με μία γυναίκα.
 — Έκάθισαν και της έγραψαν μαζί ένα γράμμα.
 — Όταν τό πήρε ή 'Αλιν, τό διάβασε πέντ' ή φορές γεμάτη ασορκα. Έσκέφθηκε ύστερα πολλήν ώρα και στο τέλος πήγε να συμβουλευθή τον Μερζερού. Έναν από τους κορυφαίους στην λογοτεχνία. 'Ηρθε να εξακριβώσει άπολύτως ποιός άπ' τους δυο έδειξε περισσότερο, ποιός ειχε δυνατότερο ταλέντο...

— 'Ο Μερζερού την δέχθηκε με πολλή ευγένεια, άκουσε την άπορία της κ' ή ειπε :
 — Μή έρωτάτε να σάς πώ άν ή ό Φουρνιέ ή ό Μορώ έχει δυνατότερο ταλέντο Φρονώ, φίλη μου, ότι ό Φουρνιέ, εινε άνω επος του Μορώ, άν και ειπε γ'υναϊκώς. άν κ' έχει ένα σπορό έμπνευσε έπιτυχίας. 'Ο Μορώ γράφει άψωα πράγματα. Εινε ναθρός, και γράφει χωρίς γρώμα, χωρίς τόνο. Άντιθέτως τά ρομάντζα τ' ή Φουρνιέ εινε αλογούα. Έχουν ζωή και νεφρα. 'Εγώ προβλέπω γι' αυτόν ένα μέλλον λαμπρό. Έχει ήδη άποκτήσει όρεκά μεγάλη φήμη. Θά γίνει γρήγορα ένδοξος.
 — Δέν θά ήταν, άραγε, ώραιότερο κ' ευγενέστερο ν' άγορευθώ στον άλλον, άκριβώς γιατί δέν έχει ταλέντο ; ρώτησεν ή 'Αλιν.
 — Άλλοίμονο, κυρία μου ! 'Εάν έκάναμε πάντοτε έκείνο που νομίζουμε πως εινε ώραίο, ή ζωή θά ήταν άσχημη πολύ.
 — Έτσι ή 'Αλιν έγραψε κυρία Φουρνιέ.
 Τό γοημίο ταξίδι τους έκράτησε έξη ολόκληρους μήνες, στο διάστημα των οποίων άπλάυσαν την πιο μεγάλη ευτυχία. Όταν πέρασαν οι έξη μήνες, ό Φουρνιέ άρχισε πάλι να δουλεύει. Χορτάτος όμοσ όπως ήταν από χάδια κ' από ευτυχία, δέν δούλευε πειά με μεγάλη όρεξι.

— Άντιθέτως, ό Μορώ που τον ταλάνιζε ό πόνος και ή στενοχώρια, γιατί έχασε την 'Αλιν, άποτραβήχθηκε σε μία έρημη έπαχία και έκεί έδούλευε, έδούλευε με κέφι, με έμπνευση, με πεισμα. Στο διάστημα αυτό όλοι τον είχαν ξεχάσει...
 Τέλος έξεδόθη τό πρώτο μερά τό γάμο του μυθιστορήμα του Φουρνιέ. Τό ειχε γράψει υπό την όδηγή και την έπίβλεψη της 'Αλιν, που τον υποχρέωνε να συμπληρώνη κάθε μέρα τουλάχιστον δέκα χειρόγραφα. Στις έννέα τό πρσί τον κλειδωνε στο γραφείο του και γράφει στις δώδεκα να τον έλευθερώσει.
 — Άλλοίμονο πωςό ! Τό ρομάντζο αυτό του Φουρνιέ έγινε δεκτό με παγερή φυχρότητα και έκ ήμερους του κοινού και έκ μέρους της κριτικής.

'Απελιπισμένη ή 'Αλιν πήγε πάλι και βρήκε τον Μερζερού. Έκείνος έκουνησε τό κεφάλι του, χαμογέλασε και της ειπε :
 — 'Ο σύζυγός σας θά γράφη άσφαλώς άρόστερα καλύτερα πράγματα. 'Επί του παρόντος εινε πάρα πολύ ευτυχής και ίκανοποιημένος από την ζωή. 'Οτι έχει του άρκει και δέν αισθάνεται μέσα του διάθεση ν' άποκτήσει περισσότερα. Εινε φρεσικό αυτό. 'Η φιλολογία βλέπετε εινε ή άναφυχή των περιφρονημένων και των άπελιπισμένων. 'Ο Φουρνιέ δέν έχει τίποτε να έκφράση γιατί δέν έχει τίποτε να ποθήση. 'Εγώ άν ήμουν στη θέση σας θά ήμουν ίκανοποιημένη, γιατί αυτό που συμβαίνει στο σύζυγό σας σημαίνει ότι άποτέλεϊτε γι' αυτόν τό άπαντον των πόθων του !...
 — Άπειτα ό κ. Μερζερού έβγαλε από τό συρτάρι του ένα βαββίλο φρεσοκυκλωμένο και τό έδειξε στην 'Αλιν.

— Κυττάτε, της ειπε. Εινε τό τελευταίο έργο του Μορώ. Έγραψε ένα άληθινό άριστούργημα. Μάς κατέληξε όλοις. 'Ο συνεσταλμένος και ντροπαλός αυτός άνδρας, έγραψε ένα βαββίλο δλο φλόγα. Τι όρημ ! Τι πικρία ! Τι λυρισμός ! Θαυμάσιο, σάς λέω, άριστούργημα !
 — 'Η 'Αλιν σηκάδηκ' κατακίτρινη, χαϊρέτση τον κ. Μερζερού κ' έφυγε. Ειχε πάρει την άπόφασί της. Μετά ένα μήνα έχωρις τον Φουρνιέ και μετά άλλον ένα παντρεύεται τον Μορώ !...

Τώρα πειά ήταν ββαίρα πως πήρε άντρα της έκείνον ποδχε πραγματικό ταλέντο. 'Οπως έκανε με τον Φουρνιέ, έτσι και τώρα έβαζε τον Μορώ να γράφη, να γράφη...Τι κρίμα όμοσ ! Τι έκπληξις ! Όταν βγήκε τό πρώτο μεταγαμήλιο έργο του Μορώ δέν άρσος καθόλου. Ένώ αντίθετός, ό Φουρνιέ, έγραψε μετά τό χωρισμό της ένα υπέροχο ρομάντζο...
 — 'Η 'Αλιν τώ χάσει κυριολεκτικώς.
 Τώρα μόλις άρχισε να καταλαβαίνη ότι έκείνο ποδχανε το'ς δυο αυτούς συγγραφείς να πετυχαίνουν στο έργο τους ήταν ό πόθος που αισθανόντουσαν γι' αυτή, ή άγάπη, ή θλίψις, ό πόνος, ή άπογοήτευσις, αισθήματα και συναίσθηματα που χανόντουσαν από μέσα τους, που έξητμήζοντο όταν την έκαναν δική τους, όταν την άποκούσαν, όταν την έκαναν γυναίκα τους !...

Έτσι ή 'Αλιν πήρε πειά την τελευταία, την όριστική της άπόφασι. Κράτησε γιά σύζυγό της τον Μορώ κ' έχασε τον Φουρνιέ φίλο της ! Κατόπι αυτού έπεισε το'ς δυο συγγραφείς, τον σύζυγο και τον φίλο να συνεργασθούν κ' έτσι έγραψαν και έξέδωκαν τέλος ένα άληθινό, ένα άψαστο άριστούργημα !...

Έρρίκος Ντιβερνεύα

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

Τό ζευγαράκι !...

ΠΑΡΑΔΟΣΕΣ ΜΑΝΙΕΣ

Η ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΑΜΠΟΥΡΗΔΩΝ

Στό Λίβερπουλ της 'Αγγλίας πέθανε πρδ όλίγου καιρού ένας πολύ παρθέσις άνδρας, ό οποίος όλη τή ζωή την ειχε άφιρσώσει στην μελέτη... της παγκοσμίου καμπούρας !

Πειθαίνοντας άφηκε ένα χειρόγραφο από 1000 φύλλα, στα όποια γίνεται άποκλειστικώς λόγος γιά τους καμπούρηδες όλου του κόσμου.

'Αγαμος, πλούσιος, ανεξάρτητος οικονομικώς και με σιδερένια όλικά, ό πρωτότυπος αυτός 'Αγγλος τέχνημαν, δέν όπισθοχώρησε μπρός σε καμία δύσια, προκειμένου να συγκεντρώση τις παρατηρήσεις που τό έχειάζοντο γιά τις στατιστικές του σχετικώς με τους καμπούρηδες.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέχει στο χειρόγραφο του, οι περισσότεροι καμπούρηδες βρισκόνται στην 'Ισπανία.

'Η άναλογία σ' όλον τον κόσμο εινε ένας καμπούρης σε χίλια πρόσωπα. 'Επομένως, οι καμπούρηδες όλου του κόσμου εινε ένα έκατομμύριο περίπου.

Κάθε καμπούρα, άναφέρει τό χειρόγραφο, έχει ύψος 20 έκτατοπών κατά μέσον όρον ! 'Επομένως, οι καμπούρες όλου του κόσμου μαζί έχουν ύψος 200 χιλιάδων μέτρων !...

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

- Λοιπόν δέχεται να σέ πάρα στο σπίτι μου ήπρητή ;
- Μάλιστα, κυρία. Έχω συνειδησί πολύ καλά να περιπούομαι...
- Καί που ήσουν πριν ήπρητής ;
- Σ' ένα σταθλο !